

MESTO KOŠICE

Materiál na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Košiciach

Názov materiálu	Plnenie uznesení Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 522 zo dňa 20.10.2020 – znovuzavedenie zľavnenej prepravy pre poberateľov invalidných dôchodkov, ktorí majú percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako o 70 % - č. 523 zo dňa 20.10.2020 – úprava ceny cestovného lístka na linke č. 26, trasa Košice - Šaca	
Predkladá	Ing. Jaroslav Poláček, primátor mesta Košice	
Spracovateľ	Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť	
Dátum rokovania	3.5.2021	
Číslo spisu	MK/A/2020/08679	
Uznesenie MR	MR 2020	MZ 2020

Návrh na uznesenie Mestského zastupiteľstva v Košiciach

Mestské zastupiteľstvo v Košiciach v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov

s c h v a ľ u j e

Dodatok č. 5 k Tarife DPMK, a.s. pre mestskú hromadnú dopravu s účinnosťou od 1.6.2021 v znení Prílohy;

**Dodatok č. 5 k Tarife DPMK, a. s. pre mestskú hromadnú dopravu
s účinnosťou od 1.6.2021**

Týmto dodatkom sa mení Tarifa DPMK, a. s. pre mestskú hromadnú dopravu účinná od 01.09.2019 nasledovne:

V časti **D. PODMIENKY PRE POSKYTNUTIE BEZPLATNEJ PREPRAVY
A ZĽAVNENEJ PREPRAVY,**

Doplňa sa bod 2.5 v nasledujúcom znení:

- 2.5 Nárok na zľavnenú prepravu majú poberatelia invalidných dôchodkov s percentuálnym poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, s trvalým pobytom v meste Košice, na základe osobitnej BČK na 365 dní, s povinnosťou jej predlžovania minimálne raz za rok. Osobitná BČK sa vydáva na základe vyplnenej žiadanky, predloženia občianskeho preukazu a dokladu vydaného Sociálnou poisťovňou preukazujúceho vznik a trvanie nároku na poberanie invalidného dôchodku s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %.

Doplňa sa bod 3.4 v nasledujúcom znení:

- 3.4 Poberatelia invalidných dôchodkov s percentuálnym poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % nárok na zľavnenú prepravu preukazujú osobitnou BČK alebo kmeňovým listom DPMK, a.s.

V časti **F. CESTOVANIE BEZ PLATNÉHO CESTOVNÉHO LÍSTKA**

Mení sa bod 6 a bod 7 nasledovne:

6. Ak cestujúci pri kontrole vyhlási, že má platný časový cestovný lístok na meno s 30 dňovým alebo dlhším časom platnosti alebo ak cestujúci nevie v čase kontroly preukázať nárok na zľavu z cestovného a vie ju dodatočne preukázať v súlade s bodom D. 3, môže tak urobiť za poplatok **1,00 €** do 4 pracovných dní od zistenia prepravnou kontrolou. Lehota pre dodatočné preukázanie na prepravnej kontrole DPMK, a.s. Rooseveltova č. 3 začína plynúť prvým pracovným dňom nasledujúcim po zistení skutku prepravnou kontrolou. V prípade dodatočného nepreukázania sa alebo súčasného nezaplatenia poplatku pri dodatočnom preukázaní sa v stanovenej lehote, bude od cestujúceho vymáhaná sankčná úhrada v plnej výške a stanovené základné cestovné.
7. Ak sa cestujúci pri kontrole nemôže preukázať platnou osobitnou BČK, môže tak dodatočne urobiť v súlade s bodom D. 1 za poplatok **1,00 €** do 4 pracovných dní od zistenia prepravnou kontrolou. Lehota pre dodatočné preukázanie na prepravnej kontrole DPMK, a.s. Rooseveltova č. 3 začína plynúť prvým pracovným dňom nasledujúcim po zistení skutku prepravnou kontrolou. V prípade dodatočného nepreukázania osobitnej BČK v stanovenom termíne, bude od cestujúceho vymáhaná sankčná úhrada v plnej výške a stanovené základné cestovné.

Tarifa tvorí prílohu Prepravného poriadku DPMK, a.s. pre mestskú hromadnú dopravu a je v súlade s Cenovým výmerom č. 1/2019 a jeho Dodatku č. 1/2019, Dodatku č. 2/2019, Dodatku č. 3/2019, Dodatku č. 4/2019 a Dodatku č. 5/2019.

Dôvodová správa

Cieľom materiálu je rozhodnúť o:

- 1) zámere opätovného zavedenia zľavenej prepravy pre poberateľov invalidných dôchodkov, ktorí majú percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % vo väzbe na uznesenie Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 522 z 20. októbra 2020;
- 2) úprave ceny cestovného lístka na linke č. 26, trasa Šaca – U.S.Steel vo väzbe na uznesenie Mestského zastupiteľstva v Košiciach (ďalej iba MZ v Košiciach) č. 523 z 20. októbra 2020;

- 1. Zľava pre poberateľov invalidných dôchodkov, ktorí majú % pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %** - poberatelia invalidných dôchodkov, s % poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a s trvalým pobytom na území mesta Košice mali nárok na zľavu v zmysle Tarify DPMK pre MHD platnej do 01.09.2019.

Vzhľadom na skutočnosť, že DPMK nevedol evidenciu cestujúcich s nárokom na zľavnenú prepravu podľa jednotlivých kategórií oprávnených osôb (napr. poberatelia invalidných dôchodkov, výsluhových, starobných dôchodkov, držiteľov preukazov ŤZP), požiadal Sociálnu poisťovňu o sprístupnenie informácie, týkajúcej sa počtu invalidných dôchodcov s postihnutím nad 70 % bez ŤZP a počtu osôb s takýmto postihnutím do 62 rokov a identické informácie o osobách s trvalým bydliskom v meste Košice. Ide o osoby do dovŕšenia dôchodkového veku, nakoľko po dovŕšení dôchodkového veku sú zahrnutí medzi poberateľov starobného dôchodku. Osoby vo veku nad 62 rokov využívajú zľavnené cestovné v MHD už teraz.

V prípade poskytovania tejto formy zľavenej prepravy bude dochádzať k spracúvaniu osobitných osobných údajov o zdraví, pričom na spracúvanie bude potrebný výslovný súhlas dotknutej osoby a zároveň doklad vydaný Sociálnou poisťovňou preukazujúci vznik a trvanie nároku na poberanie invalidného dôchodku s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %.

1.1 Vyčíslenie straty príjmov DPMK z titulu znovuzavedenia zľavy:

Trvalý pobyt	Celkový počet ID nad 70% *)	Predpoklad uplatnenia v % **)	Predpoklad počtu uplatnených ID nad 70%	Celé cestovné/rok/ks; BČK - 365 dní	Zľavnené cestovné/rok/ks; BČK - 4 x 90 dní (26,50 €)	Rozdiel medzi celým a zľavneným cestovným/rok/ks	Predpoklad celkovej straty príjmov/rok
Mesto Košice	2 644	30,00%	793	242 €	106 €	136 €	107 848 €

*) údaje sociálnej poisťovne platné k 30.09.2020 (bez invalidov z mladosti); vychádza sa z predpokladu, že o zľavnené cestovné budú mať záujem všetky osoby z uvedeného zoznamu do dôchodkového veku.

) aktuálne má DPMK evidovaných 5 337 vydaných kusov BČK ŤZP v meste Košice, preto DPMK vychádza z predpokladu, že uvedení invalidní dôchodcovia s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 70% sú zároveň vlastníkami preukazu ŤZP, a teda aj BČK už teraz; preto predpokladá počet nárokov na nové zľavnené cestovné v maximálnej miere **30% z počtu poberateľov v Košiciach, čo predstavuje **793** občanov.

Z tabuľky vyplýva, že ročná strata príjmov DPMK z titulu poskytnutia zľavy bude vo výške 108 tis. €, ktorá bude premietnutá do výpočtu straty z MHD za príslušný kalendárny rok, ktorú mesto Košice uhradí DPMK v zmysle platnej Zmluvy o službách vo verejnom záujme.

1.2 Návrh zmeny Tarify v bode 6. a 7. v časti F. CESTOVANIE BEZ PLATNÉHO CESTOVNÉHO LÍSTKA

Z dôvodu vznikajúcich nejasností pri aplikácii ustanovenia bodu 6 a bodu 7 počas výkonu kontroly cestovných lístkov navrhuje DPMK úpravu bodu 6 a bodu 7, za účelom jednoznačného preukazovania platnosti časového cestovného lístka na meno zo strany cestujúcich voči prepravným kontrolórom:

2. Úprava ceny cestovného lístka na linke č. 26

2.1 Analýza dopadov pri zavedení zvýhodneného cestovného na linke č. 26.

V prípade zavedenia zľavy na linke č.26 dôjde k rozdielom vo výške cestovného na danom úseku na rôznych spojoch. Spojenie zo zastávky „Nemocnica Šaca“ na zastávku „Učňovská“ kde by v linke č. 26 bolo možné cestovať za **nižšiu** cenu ako v linkách č. 52 alebo č.56 **a to pre všetkých cestujúcich**. Cestujúci by sa následne mohli dožadovať zľavneného cestovného aj na ďalších spojoch a využívať toto zľavnené cestovné v domnienke, že je platné aj na iných spojoch. Bolo by zároveň potrebné definovať, či súčasťou tohto úseku bude aj linka 26P Poľov – Šaca.

V takom prípade by bolo najvhodnejším riešením zavedenie cestovného lístka s krátkou časovou platnosťou v časovom horizonte 15 minút - čiže ekvivalent pôvodne zrušeného 4-zastavkového cestovného lístka. Tento typ bol dňa 31.08.2019 pri zmene tarify zrušený a bola prijatá prehľadnejšia a efektívnejšia tarifa. Cestujúca verejnosť často krát využívala lacnejšie cestovné lístky na dlhšie úseky trate. Pri prepravnej kontrole následne dochádzalo k nezhodám pri uznávaní platnosti CL. Množstvo pokút viedlo k zvýšeniu administratívnej záťaže, pri riešení neoprávnených reklamácií a teda aj k zvýšeniu nákladov pri ich vymáhaní. Jednorazový neprestupný cestovný lístok s obmedzením na 4 precestované zastávky, je pozostatkom z tarify systému pred roka 2007, z obdobia jednorazových neprestupných lístkov. Zavedením časovej tarify, ktorá zabezpečuje spravodlivejší pomer medzi cenou a službou využívanou cestujúcim je tento typ lístka nevyhovujúci z hľadiska časovej tarify keďže nespĺňa charakter časového lístka. Zároveň tento druh lístka je diskriminačným vo vzťahu k nerovnomerným medzizastávkovým vzdialenostiam. V roku 2013 došlo k obmedzeniu pôsobnosti uvedeného lístka na linkách „R“, čo spôsobilo značné komplikácie hlavne príležitostne cestujúcej verejnosti a turistom. Nakoľko u 80% prevádzkovaných liniek MHD časový úsek medzi konečnými zastávkami trvá menej než 30 minút, vzhľadom na veľkosť mesta Košice optimálnym CL sa javí 30 min. prestupný lístok. Pri individuálnom zvýhodnení jednej linky je potrebné brať do úvahy aj zvýšené implementačné náklady na individuálnu zmenu softvéru a výstupov, objednanie nových typov CL, úpravu softvéru v zariadeniach umiestnených vo vozidlách MHD, prestaviť a definovať automaty, kde by bolo možné tieto cestovné lístky zakúpiť.

2.2 Aktuálne riešenie

Pre cestujúcich, ktorí majú záujem využívať výhodnejšie formy cestovania v MHD Košice existuje možnosť zakúpenia predplatných časových cestovných lístkov - mesačníkov. Tie môžu cestujúci využívať na všetkých spojoch mestskej hromadnej dopravy bez obmedzení. V prípade záujmu o výhodnejšie jednorazové CL, ponúka DPMK riešenie vo forme výhodného virtuálneho CL, ktorý bude môcť cestujúca verejnosť využiť vo viacerých aplikácií.

2.3 Vyjadrenie DPMK a IDS Východ

DPMK ako aj IDS Východ (viď. príloha) neodporúča zavedenie zvýhodneného cestovného na linke č.26, nakoľko by došlo k neodôvodnenému zvýhodneniu jednej časti cestujúcich, ktorí túto linku využívajú a zároveň by pôsobilo diskriminačne.

Zároveň existuje oprávnený predpoklad, že uvedené opatrenie by so sebou prinieslo viaceré negatíva, uvedené v analýze riešení a dopadov. Z dlhodobého hľadiska by zavedenie cestovného lístka s krátkou časovou platnosťou malo negatívny vplyv na vývoj celkovej výšky tržieb, nakoľko existuje oprávnený predpoklad že by cestujúca verejnosť opätovne využívala lacnejšiu formu cestovného ako v minulosti.

Príloha 1 k dôvodovej správe
vyjadrenie IDS Východ zo dňa 26.2.2021

Príloha 2 k dôvodovej správe
Zľavy podľa počtu platných a aktívnych kariet podľa typu karty +

Košice, 24.3.2021